

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 26ης Οκτωβρίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Οδηγία 2003/87/ΕΚ — Άρθρο 10α — Μέθοδος δωρεάν κατανομής των δικαιωμάτων — Υπολογισμός του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή — Απόφαση 2013/448/ΕΕ — Άρθρο 4 — Παράρτημα ΙΙ — Κύρος — Εφαρμογή του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή σε εγκαταστάσεις τομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα — Καθορισμός του δείκτη αναφοράς προϊόντος για το θερμό μέταλλο — Απόφαση 2011/278/ΕΕ — Άρθρο 10, παράγραφος 9 — Παράρτημα Ι — Κύρος»

Στην υπόθεση C-506/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Φινλανδία) με απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Νοεμβρίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

Yara Suomi Oy,

Borealis Polymers Oy,

Neste Oil Oyj,

SSAB Europe Oy

κατά

Työ- ja elinkeinoministeriö

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Bonichot (εισηγητή), προεδρεύοντα του έκτου τμήματος, A. Arabadjiev και S. Rodin, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— οι Yara Suomi Oy και SSAB Europe Oy, εκπροσωπούμενες από τους K. Marttinen, και T. Ukkonen, asianajajat,

* Γλώσσα διαδικασίας: η φινλανδική.

- η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Heliskoski,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και K. Petersen,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους A. Gavela Llopis και L. Banciella Rodríguez-Miñón,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. Schillemans και M. Bulterman,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους K. Mifsud-Bonnici, I. Koskinen και E. White,

κατόπιν της απόφασης που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά, αφενός, το κύρος του άρθρου 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, του άρθρου 15, παράγραφος 3, και του παραρτήματος I της απόφασης 2011/278/ΕΕ της Επιτροπής, της 27ης Απριλίου 2011, σχετικά με τον καθορισμό ενωσιακών μεταβατικών κανόνων για την εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ 2011, L 130, σ. 1), και, αφετέρου, το κύρος του άρθρου 4 και του παραρτήματος II της απόφασης 2013/448/ΕΕ της Επιτροπής, της 5ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τα εθνικά μέτρα εφαρμογής για τη μεταβατική δωρεάν κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 240, σ. 27).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ τεσσάρων φορέων εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων παραγωγής αερίων θερμοκηπίου, ήτοι των Yara Suomi Oy, Borealis Polymers Oy, Neste Oil Oy και SSAB Europe Oy, και του Työ- ja elinkeinoministeriö (υπουργείου εργασίας και οικονομίας, Φινλανδία) με αντικείμενο τη νομιμότητα της απόφασης που εξέδωσε το τελευταίο στις 8 Ιανουαρίου 2014 σχετικά με την δωρεάν κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής (στο εξής: δικαιώματα) για την περίοδο εμπορίας μεταξύ του έτους 2013 και του έτους 2020, μετά την εφαρμογή του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή (στο εξής: διορθωτικός συντελεστής) που προβλέπει το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2003, L 275, σ. 32), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009 (ΕΕ 2009, L 140, σ. 63) (στο εξής: οδηγία 2003/87).

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 2003/87

- 3 Το άρθρο 3 της οδηγίας 2003/87 ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) “δικαίωμα”: δικαίωμα εκπομπών ενός τόνου ισοδύναμου διοξειδίου του άνθρακα κατά τη διάρκεια καθορισμένης περιόδου, το οποίο ισχύει μόνον για τους σκοπούς της τήρησης των απαιτήσεων της παρούσας οδηγίας και το οποίο μπορεί να μεταβιβάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας·

[...]

ε) “εγκατάσταση”: σταθερή τεχνική μονάδα όπου διεξάγονται μία ή περισσότερες δραστηριότητες απαριθμούμενες στο παράρτημα I και οποιεσδήποτε άλλες δραστηριότητες άμεσα σχετιζόμενες με αυτές, οι οποίες συνδέονται, τεχνικώς, με τις διεξαγόμενες δραστηριότητες στο συγκεκριμένο τόπο και θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις στις εκπομπές και τη ρύπανση·

[...]

κ) [μ]ε τον όρο “καύση” νοείται κάθε οξείδωση καυσίμων, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η παραγόμενη από τη διαδικασία αυτήν θερμότητα ή ηλεκτρική ή μηχανική ενέργεια και οποιεσδήποτε άλλες άμεσα συνδεδεμένες δραστηριότητες, περιλαμβανομένου του καθαρισμού απαερίων·

κα) [μ]ε τον όρο “παραγωγός ηλεκτρικού ρεύματος” νοείται μια εγκατάσταση η οποία, από την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2005, παράγει ηλεκτρικό ρεύμα για πώληση σε τρίτους και δεν έχει δραστηριότητα περιλαμβανόμενη στο παράρτημα I, με εξαίρεση την “καύση καυσίμων”.»

- 4 Το άρθρο 10α της οδηγίας 2003/87, με τίτλο «Μεταβατικοί κοινοτικοί κανόνες για εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή», ορίζει τα εξής:

«1. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή πρέπει να υιοθετήσει πλήρως εναρμονισμένα μέτρα εφαρμογής που θα ισχύουν σε ολόκληρη την Κοινότητα για την κατανομή των δικαιωμάτων που αναφέρονται στις παραγράφους 4, 5, 7 και 12, συμπεριλαμβανομένων και όλων των αναγκαίων διατάξεων για την εναρμονισμένη εφαρμογή της παραγράφου 19.

Τα εν λόγω μέτρα, με αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας συμπληρώνοντάς την, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο του άρθρου 23, παράγραφος 3.

Τα μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο καθορίζουν, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, κοινοτικής εμβέλειας εκ των προτέρων δείκτες αναφοράς, ούτως ώστε να διασφαλίσουν ότι η κατανομή πραγματοποιείται κατά τρόπο που παρέχει κίνητρα για μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τεχνικές αποδοτικές, λαμβάνοντας υπόψη τις αποδοτικότερες τεχνικές, υποκατάστατα, εναλλακτικές διαδικασίες παραγωγής, υψηλής απόδοσης συμπαραγωγή ενέργειας, αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια, χρήση βιομάζας και δέσμευση και αποθήκευση CO₂, όπου διατίθενται τέτοιου είδους εγκαταστάσεις, καθώς και ότι δεν παρέχουν κίνητρα για αύξηση των εκπομπών. Δεν πραγματοποιείται δωρεάν κατανομή σε κανέναν παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας, εκτός από τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 10γ και για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από απαέρια.

Για κάθε κλάδο και επιμέρους κλάδο, ο δείκτης αναφοράς καθορίζεται κατά κανόνα για τα προϊόντα και όχι για την ισχύ, ούτως ώστε να μεγιστοποιούνται οι μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και η εξοικονόμηση ενεργειακής απόδοσης στο σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας του εμπλεκόμενου κλάδου ή επιμέρους κλάδου.

Κατά τον προσδιορισμό των αρχών για τον εκ των προτέρων καθορισμό των δεικτών αναφοράς σε μεμονωμένους τομείς και υποτομείς, η Επιτροπή πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ενδιαφερομένων τομέων και υποτομέων.

[...]

2. Κατά τον προσδιορισμό των αρχών για τον καθορισμό των εκ των προτέρων δεικτών αναφοράς σε μεμονωμένους κλάδους ή επιμέρους κλάδους, ως σημείο αφετηρίας λαμβάνεται η μέση επίδοση των 10 % αποδοτικότερων εγκαταστάσεων σε έναν κλάδο ή επιμέρους κλάδο στην Κοινότητα κατά την περίοδο 2007-2008. Η Επιτροπή διαβουλεύεται με τους συναφείς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ενδιαφερομένων τομέων και υποτομέων.

Οι κανονισμοί σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15, θεσπίζουν εναρμονισμένους κανόνες εποπτείας, υποβολής εκθέσεων και επαλήθευσης των σχετιζόμενων με την παραγωγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με σκοπό τον εκ των προτέρων καθορισμό δεικτών αναφοράς.

3. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 8, και παρά το άρθρο 10γ, δεν παρέχεται δωρεάν κατανομή σε παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος, σε εγκαταστάσεις δέσμευσης, σε αγωγούς μεταφοράς ή σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης CO₂.

4. Δωρεάν κατανομή παρέχεται στην αστική τηλεθέρμανση καθώς και στη συμπαραγωγή υψηλής αποδοτικότητας όπως ορίζεται στην οδηγία 2004/8/EK για την οικονομικώς δικαιολογημένη ζήτηση, όσον αφορά την παραγωγή θέρμανσης ή ψύξης. Κάθε έτος μετά το 2013, η συνολική κατανομή σε τέτοιες εγκαταστάσεις παραγωγής θερμότητας προσαρμόζεται βάσει του γραμμικού συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 9.

5. Η μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων που συνιστά τη βάση υπολογισμού των κατανομών σε εγκαταστάσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3 και δεν είναι νεοεισερχόμενες, δεν υπερβαίνει:

- α) τη συνολική ετήσια κοινοτική ποσότητα, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9, πολλαπλασιαζόμε[η] επί το μερίδιο των εκπομπών από εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3 στο μέσο σύνολο ελεγμένων εκπομπών κατά την περίοδο 2005 έως 2007 από εγκαταστάσεις που καλύπτονταν από το κοινοτικό σύστημα κατά την περίοδο 2008 έως 2012· και
- β) το σύνολο των μέσων ετησίων ελεγμένων εκπομπών των εγκαταστάσεων στην περίοδο 2005 έως 2007 που περιλαμβάνονται στο κοινοτικό πρόγραμμα μόνο από το 2013 και εφεξής και δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3, προσαρμοσμένων με τον γραμμικό συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 9.

Όταν είναι αναγκαίο, εφαρμόζεται ένας ενιαίος διατομεακός διορθωτικός συντελεστής.

[...]

11. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10β, η ποσότητα των δωρεάν κατανεμητέων δικαιωμάτων δυνάμει των παραγράφων 4 έως 7 του παρόντος άρθρου για το 2013 αντιστοιχεί σε 80 % της ποσότητας που καθορίζεται σύμφωνα με τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Στη συνέχεια, η δωρεάν κατανομή μειώνεται ισόποσα ετησίως έως ότου φτάσει στο 30 % το 2020 με στόχο να καταστεί μηδενική το 2027.

12. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10β, από το 2013 και κάθε επόμενο έτος μέχρι το 2020, για εγκαταστάσεις σε τομείς ή επιμέρους τομείς που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα προβλέπεται η δωρεάν κατανομή, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δικαιωμάτων σε ποσοστό 100 [%] της ποσότητας που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

[...]»

Η απόφαση 2011/278

5 Η αιτιολογική σκέψη 8 της αποφάσεως 2011/278 έχει ως εξής:

«Για τον προσδιορισμό των τιμών των δεικτών αναφοράς, η Επιτροπή χρησιμοποίησε ως σημείο αφετηρίας τον αριθμητικό μέσο όρο των επιδόσεων στο πεδίο των αερίων του θερμοκηπίου του 10 % των εγκαταστάσεων που είχε την υψηλότερη ως προς τα αέρια του θερμοκηπίου απόδοση το 2007 και το 2008, για το οποίο έχουν συλλεχθεί δεδομένα. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, η Επιτροπή εξέτασε, για όλους τους τομείς για τους οποίους προβλέπεται δείκτης αναφοράς προϊόντος στο παράρτημα Ι –βασισόμενη σε συμπληρωματικές πληροφορίες από διάφορες πηγές και σε ειδική μελέτη, στο πλαίσιο της οποίας αναλύθηκαν οι αποδοτικότερες τεχνικές και το δυναμικό μείωσης σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο– το κατά πόσον η συγκεκριμένη αφετηρία αντικατοπτρίζει επαρκώς τις αποδοτικότερες τεχνικές, υποκατάστατα, εναλλακτικές διαδικασίες παραγωγής, την υψηλής απόδοσης συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας-θερμότητας, την αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια, τη χρήση βιομάζας και τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, όπου διατίθενται τέτοιου είδους εγκαταστάσεις. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των τιμών των δεικτών αναφοράς συλλέχθηκαν από ευρύ φάσμα πηγών, προκειμένου να καλυφθεί ο μέγιστος δυνατός αριθμός εγκαταστάσεων που παρήγαγαν προϊόντα καλυπτόμενα από δείκτη αναφοράς προϊόντος το 2007 και το 2008. Πρώτον, συλλέχθηκαν δεδομένα για τις επιδόσεις στο πεδίο των αερίων του θερμοκηπίου εγκαταστάσεων που υπάγονται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής [...] και παράγουν προϊόντα καλυπτόμενα από δείκτη αναφοράς προϊόντος, από ή εξ ονόματος των αντίστοιχων ευρωπαϊκών κλαδικών οργανώσεων βάσει καθορισμένων κανόνων, των λεγόμενων «εγχειριδίων κανόνων κλάδου». Για τα εν λόγω εγχειρίδια κανόνων, η Επιτροπή παρέσχε καθοδήγηση παραπέμποντας στα κριτήρια ποιότητας και εξακρίβωσης που ισχύουν για τα δεδομένα συγκριτικής αξιολόγησης για το [σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής]. Δεύτερον, για τη συμπλήρωση της συλλογής δεδομένων από τις ευρωπαϊκές κλαδικές οργανώσεις κλάδων, σύμβουλοι συνέλεξαν δεδομένα εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από τα δεδομένα των κλάδων. Επίσης, δεδομένα και αναλύσεις παρασχέθηκαν και από αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.»

6 Στην αιτιολογική σκέψη 11 της εν λόγω αποφάσεως εκτίθενται τα εξής:

«Εάν δεν υπήρχαν δεδομένα ή τα υπάρχοντα δεδομένα δεν είχαν συλλεχθεί σύμφωνα με τη μέθοδο συγκριτικής αξιολόγησης, για τη συναγωγή των τιμών των δεικτών αναφοράς χρησιμοποιήθηκαν πληροφορίες σχετικά με τα σημερινά επίπεδα εκπομπών και κατανάλωσης και με τις αποδοτικότερες τεχνικές, οι οποίες προέρχονται κυρίως από τα έγγραφα αναφοράς για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές (BREF) που καταρτίζονται σύμφωνα με την οδηγία 2008/1/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης [(ΕΕ 2008, L 24, σ. 8)]. Ειδικότερα, λόγω έλλειψης δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία απαερίων, τις εξαγωγές θερμότητας και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, οι τιμές των δεικτών αναφοράς προϊόντος για τον οπτόανθρακα και το θερμό μέταλλο προέκυψαν από υπολογισμούς των άμεσων και έμμεσων εκπομπών βάσει πληροφοριών σχετικά με τις οικείες ενεργειακές ροές, που παρέχουν τα σχετικά BREF, και των προκαθορισμένων συντελεστών εκπομπών,

που παρατίθενται στην απόφαση 2007/589/ΕΚ της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 2007, περί θεσπίσεως κατευθυντηρίων γραμμών για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας [2003/87 (ΕΕ 2007, L 229, σ. 1)]. [...]»

7 Η αιτιολογική σκέψη 32 της εν λόγω αποφάσεως έχει ως εξής:

«Ενδείκνυται επίσης να συνεκτιμώνται στους δείκτες αναφοράς προϊόντος η αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια και οι εκπομπές που σχετίζονται με τη χρήση τους. Για τον σκοπό αυτό, στον προσδιορισμό των τιμών των δεικτών αναφοράς για προϊόντα κατά την παραγωγή των οποίων σχηματίζονται απαέρια, ελήφθη υπόψη σε μεγάλο βαθμό η περιεκτικότητα των εν λόγω απαερίων σε άνθρακα. [...]»

8 Το άρθρο 10 της αποφάσεως 2011/278, με τίτλο «Κατανομή σε επίπεδο εγκατάστασης», ορίζει:

«1. Βάσει των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί σύμφωνα με το άρθρο 7, τα κράτη μέλη υπολογίζουν, για κάθε έτος, τον αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν, από το 2013 και έπειτα, σε κάθε κατεστημένη εγκατάσταση στην επικράτειά τους σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 8.

2. Για τον υπολογισμό αυτό, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν πρώτα τον προκαταρκτικό ετήσιο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για κάθε υποεγκατάσταση χωριστά [...]:

[...]

4. Για την εφαρμογή του άρθρου 10α, παράγραφος 11, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, οι συντελεστές που αναφέρονται στο παράρτημα VI εφαρμόζονται στον προκαταρκτικό ετήσιο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν, ο οποίος προσδιορίζεται για κάθε υποεγκατάσταση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου για το οικείο έτος, όταν οι διεργασίες στις εν λόγω υποεγκαταστάσεις εξυπηρετούν τομείς ή κλάδους που θεωρείται ότι δεν εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, όπως καθορίζεται στην απόφαση 2010/2/ΕΕ [της Επιτροπής, της 24ης Δεκεμβρίου 2009, που προσδιορίζει, σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, κατάλογο τομέων και κλάδων οι οποίοι θεωρείται ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα (ΕΕ 2010, L 1, σ. 10)].

Όταν οι διεργασίες στις εν λόγω υποεγκαταστάσεις εξυπηρετούν τομείς ή κλάδους που θεωρείται ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, όπως καθορίζεται στην απόφαση 2010/2/ΕΕ, ο εφαρμοστέος συντελεστής για τα έτη 2013 και 2014 είναι 1. Οι τομείς ή κλάδοι για τους οποίους ο συντελεστής είναι 1 για τα έτη 2015 έως 2020 καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 13, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ.

[...]

7. Η προκαταρκτική συνολική ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για κάθε εγκατάσταση είναι το άθροισμα των προκαταρκτικών ετήσιων αριθμών δικαιωμάτων εκπομπής τα οποία κατανέμονται δωρεάν για όλες τις υποεγκαταστάσεις, όπως υπολογίζονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4, 5 και 6.

[...]

9. Η τελική συνολική ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για κάθε κατεστημένη εγκατάσταση, εκτός των εγκαταστάσεων που καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, είναι το γινόμενο της προκαταρκτικής συνολικής ετήσιας

ποσότητας δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για κάθε εγκατάσταση, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7, επί τον διατομεακό διορθωτικό συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3.

Για τις εγκαταστάσεις που καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87/EK και είναι επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής, η τελική συνολική ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής τα οποία κατανέμονται δωρεάν αντιστοιχεί στην προκαταρκτική συνολική ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για κάθε εγκατάσταση, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7, προσαρμοσμένη ετησίως με τον γραμμικό συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 10α, παράγραφος 4, της οδηγίας 2003/87/EK, ενώ ως σημείο αναφοράς χρησιμοποιείται η προκαταρκτική συνολική ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για την εκάστοτε εγκατάσταση για το 2013.»

9 Το άρθρο 15 της απόφασης 2011/278 προβλέπει:

«1. Σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/87/EK, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2011, κατάλογο των εγκαταστάσεων που υπάγονται στην οδηγία 2003/87/EK στην επικράτειά τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσδιορίζονται κατ'εφαρμογή του άρθρου 5, χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικό πρότυπο που διατίθεται από την Επιτροπή.

[...]

3. Μετά τη λήψη του καταλόγου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή αξιολογεί την εγγραφή κάθε εγκατάστασης στον κατάλογο και τις σχετικές προκαταρκτικές συνολικές ετήσιες ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν.

Μετά την κοινοποίηση, από όλα τα κράτη μέλη, των προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν κατά την περίοδο 2013-2020, η Επιτροπή καθορίζει τον ενιαίο διατομεακό διορθωτικό συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87/EK. Ο συντελεστής καθορίζεται με σύγκριση του αθροίσματος των προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν σε εγκαταστάσεις που δεν παράγουν ηλεκτρική ενέργεια, κάθε έτος της περιόδου 2013-2020, χωρίς εφαρμογή των συντελεστών που αναφέρονται στο παράρτημα VI, προς την ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87/EK για εγκαταστάσεις οι οποίες δεν είναι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας ούτε νεοεισερχόμενοι, λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό μερίδιο της ετήσιας συνολικής ποσότητας για ολόκληρη την Ένωση, όπως προσδιορίζεται βάσει του άρθρου 9 της εν λόγω οδηγίας, και τη σχετική ποσότητα εκπομπών οι οποίες εντάσσονται στο σύστημα της Ένωσης μόνον από το 2013 και έπειτα.

4. Εάν η Επιτροπή δεν απορρίψει την εγγραφή μιας εγκατάστασης στον εν λόγω κατάλογο, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για τη συγκεκριμένη εγκατάσταση, το οικείο κράτος προσδιορίζει την τελική ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για κάθε έτος της περιόδου 2013-2020, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 9 της παρούσας απόφασης.

[...]»

- 10 Το παράρτημα VI της αποφάσεως 2011/278, με τίτλο «Συντελεστής που εξασφαλίζει ότι το μεταβατικό σύστημα οδηγεί σε μείωση της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α, παράγραφος 11, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ», έχει ως εξής:

«Έτος	Τιμές του συντελεστή
2013	0,8000
2014	0,7286
2015	0,6571
2016	0,5857
2017	0,5143
2018	0,4429
2019	0,3714
2020	0,3000»

Η απόφαση 2013/448

- 11 Κατά την αιτιολογική σκέψη 22 της αποφάσεως 2013/448:

«Το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας [2003/87] περιορίζει τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων που συνιστά τη βάση υπολογισμού των δωρεάν κατανομών σε εγκαταστάσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας [2003/87]. Το όριο αυτό αποτελείται από δύο στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, στοιχεία α' και β', της οδηγίας [2003/87], καθένα από τα οποία έχει προσδιοριστεί από την Επιτροπή με βάση τις ποσότητες που καθορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 9α της οδηγίας [2003/87], τα δεδομένα που δημοσιοποιούνται στο μητρώο της Ένωσης και τις πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη· συγκεκριμένα, τα στοιχεία αυτά αφορούν το μερίδιο των εκπομπών από παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος και τις άλλες, μη επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή εγκαταστάσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας [2003/87] [...].»

- 12 Στην αιτιολογική σκέψη 25 της εν λόγω αποφάσεως εκτίθενται τα εξής:

«Το όριο που καθορίζεται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ είναι 809 315 756 δικαιώματα για το 2013. Για να καταλήξει σ' αυτό το όριο, η Επιτροπή συνέλεξε αρχικά από τα κράτη μέλη και τις χώρες [Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) -Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ)] στοιχεία σχετικά με το αν οι διάφορες εγκαταστάσεις πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρηθούν παραγωγί ηλεκτρικού ρεύματος ή άλλου είδους εγκαταστάσεις οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ. Στη συνέχεια, η Επιτροπή καθόρισε το μερίδιο των εκπομπών για την περίοδο 2005 έως 2007 από τις εγκαταστάσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από την εν λόγω διάταξη, αλλά περιλαμβάνονται στο [σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (ΣΕΔΕ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης] για την περίοδο 2008 έως 2012. Ακολούθως, η Επιτροπή εφάρμοσε αυτό το μερίδιο ύψους 34,78289436 % στην ποσότητα που καθορίστηκε με βάση το άρθρο 9 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (1 976 784 044 δικαιώματα). [...].»

- 13 Το άρθρο 4 της αποφάσεως 2013/448 προβλέπει:

«Ο ενιαίος διατομεακός διορθωτικός συντελεστής, ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, της απόφασης 2011/278/ΕΕ, ορίζεται στο παράρτημα II της παρούσας απόφασης.»

- 14 Το παράρτημα II της αποφάσεως 2013/448 έχει ως εξής:

«Έτος	Διατομεακός διορθωτικός συντελεστής
2013	94,272151 %
2014	92,634731 %
2015	90,978052 %
2016	89,304105 %
2017	87,612124 %
2018	85,903685 %
2019	84,173950 %
2020	82,438204 %»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Με την απόφασή του της 8ης Ιανουαρίου 2014, το υπουργείο εργασίας και οικονομίας καθόρισε την τελική ποσότητα των δωρεάν κατανεμητέων δικαιωμάτων για την περίοδο εμπορίας μεταξύ των ετών 2013 και 2020. Προς τον σκοπό αυτό, στηρίχθηκε στους δείκτες αναφοράς της αποφάσεως 2011/278 και εφήρμοσε τον διορθωτικό συντελεστή κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 και στο παράρτημα II της αποφάσεως 2013/448.
- 16 Η απόφαση κατανομής της 8ης Ιανουαρίου 2014 προσεβλήθη από τέσσερις φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων που εκπέμπουν αέρια θερμοκηπίου, ήτοι από τις Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil και SSAB Europe, ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, Φινλανδία). Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι εν λόγω φορείς εκμετάλλευσης προέβαλαν σειρά λόγων οι οποίοι αφορούν πολλαπλή νομική πλάνη από την οποία πάσχουν οι αποφάσεις 2011/278 και 2013/448.
- 17 Υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση 2013/448 είναι παράνομη καθόσον προσδιορίζει τον διορθωτικό συντελεστή. Επιπλέον, η εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή στους τομείς που εκτίθενται σε κίνδυνο διαρροής άνθρακα είναι αντίθετη με την οδηγία 2003/87. Η δε απόφαση 2011/278 είναι παράνομη καθόσον καθορίζει τον δείκτη αναφοράς για το θερμό μέταλλο κατά παράβαση των απαιτήσεων της οδηγίας 2003/87.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα της αποφάσεως 2013/448. Πέραν του ότι ενδεχομένως δεν τηρήθηκαν κατά την έκδοσή της οι διαδικαστικοί κανόνες, η απόφαση αυτή πάσχει από σειρά παρατυπιών, καθόσον προσδιορίζει τον διορθωτικό συντελεστή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, αφενός, χρησιμοποίησε ελλιπή δεδομένα και, αφετέρου, δεν έλαβε υπόψη ορισμένες εκπομπές συνδεδεμένες με την παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως με συμπαραγωγή και καύση απαερίων.
- 19 Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις των τομέων ή των επιμέρους τομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, από το άρθρο 10α, παράγραφος 12, της οδηγίας 2003/87 προκύπτει ότι για τις εγκαταστάσεις αυτές προβλέπεται δωρεάν ποσότητα δικαιωμάτων ίση προς το 100 % της ποσότητας που καθορίζεται σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής. Εντούτοις, οι εγκαταστάσεις αυτές δεν μπορούν να λάβουν το 100 % των δικαιωμάτων διότι ο διορθωτικός συντελεστής εφαρμόζεται και στην ποσότητα δικαιωμάτων που πρέπει να τους διατεθεί.

20 Περαιτέρω, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, σε μία από τις προσφυγές των οποίων έχει επιληφθεί, υποστηρίζεται ότι η Επιτροπή, καθορίζοντας τον δείκτη αναφοράς για το θερμό μέταλλο με την απόφαση 2011/278, δεν έλαβε υπόψη την πραγματική περιεκτικότητα των απαερίων σε άνθρακα, αλλά εσφαλμένως εξομοίωσε τα απαέρια με τα φυσικά αέρια. Αυτή η εξομοίωση δεν ενθαρρύνει την προσφυγή σε μέτρα όπως η συμπαραγωγή ή η αποδοτική ανάκτηση απαερίων. Επιπλέον, ο εν λόγω δείκτης αναφοράς καθορίστηκε όχι με βάση τα δεδομένα τα οποία είχε διαβιβάσει η βιομηχανία στην Επιτροπή, αλλά, κατά τρόπο εσφαλμένο, με βάση τα έγγραφα αναφοράς για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές κατά την έννοια της οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ 2010, L 334, σ. 17).

21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Φινλανδία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι ανίσχυρη η απόφαση 2013/448 καθόσον στηρίζεται επί του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87 περί εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής και είναι αντίθετη προς το άρθρο 23, παράγραφος 3, της ως άνω οδηγίας, για τον λόγο ότι δεν εξεδόθη βάσει της κανονιστικής διαδικασίας με σχετικό έλεγχο, όπως επιτάσσει το άρθρο 5α της αποφάσεως 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου [της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ 1999, L 184, σ. 23)] και το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 182/2011 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ 2011, L 55, σ. 13)]; Σε περίπτωση που δοθεί καταφατική απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στα λοιπά ερωτήματα.

2) Αντιβαίνει η απόφαση 2013/448/ΕΕ της Επιτροπής προς το άρθρο 10α παράγραφος 5, στοιχείο α', της οδηγίας [2003/87], καθόσον η Επιτροπή, κατά τον καθορισμό των ανώτατων επιπέδων εκπομπών για τη βιομηχανία, δεν έλαβε υπόψη

α) ένα μέρος των διαπιστωθεισών εκπομπών της περιόδου 2005 έως 2007 από δραστηριότητες και εγκαταστάσεις οι οποίες περιλαμβάνονταν για την περίοδο 2008 έως 2012 στο πεδίο ισχύος της οδηγίας περί εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, για τις οποίες όμως δεν υφίστατο υποχρέωση ελέγχου κατά την περίοδο 2005 έως 2007 και οι οποίες, ως εκ τούτου, δεν είχαν καταχωριστεί στο σύστημα CITL [(Community independent transaction log)];

β) τις εμπόμπουσες κατά τα έτη 2008 έως 2012 και 2013 έως 2020 στο πεδίο ισχύος της οδηγίας περί εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών νέες δραστηριότητες, καθόσον κατά τα έτη 2005 έως 2007 δεν ενέπιπταν στο πεδίο ισχύος της εν λόγω οδηγίας και πραγματοποιούνταν σε εγκαταστάσεις οι οποίες ήδη κατά τα έτη 2005 έως 2007 ενέπιπταν στο πεδίο ισχύος της οδηγίας περί εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών;

γ) τις εκπομπές εγκαταστάσεων που είχαν παύσει τη λειτουργία τους πριν από την 30ή Ιουνίου 2011 μολοντί στην πραγματικότητα υφίστανται κατά τα έτη 2005 έως 2007 και, εν μέρει, και κατά τα έτη 2008 έως 2012 διαπιστωμένες εκπομπές των εγκαταστάσεων αυτών;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως σε ορισμένα σημεία των ερωτημάτων 2 (α) έως (γ), είναι ανίσχυρη η απόφαση 2013/448 σε σχέση με την εφαρμογή του [διορθωτικού συντελεστή] και, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να εφαρμόζεται;

3) Είναι η απόφαση 2013/448 ανίσχυρη και αντίθετη προς το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας [2003/87] και προς τους σκοπούς της οδηγίας αυτής για τον λόγο ότι, κατά τον υπολογισμό των ανώτατων επιπέδων εκπομπών για τη βιομηχανία βάσει του άρθρου 10α, παράγραφος 5, στοιχεία α' και β', της οδηγίας [2003/87], δεν λαμβάνει υπόψη τις εκπομπές οι οποίες προέρχονται α) από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από απαέρια στις εμπόμπουσες στο παράρτημα Ι της οδηγίας [2003/87] εγκαταστάσεις, οι οποίες δεν αποτελούν “παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος”,

και β) από την παραγωγή θερμότητας στις εμπίπτουσες στο παράρτημα I της οδηγίας [2003/87] εγκαταστάσεις, οι οποίες δεν αποτελούν “παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος” και στις οποίες μπορούν, δυνάμει του άρθρου 10α, παράγραφοι 1 έως 4, της οδηγίας [αυτής] και της αποφάσεως [2011/278], να δοθούν δωρεάν δικαιώματα εκπομπών;

- 4) Είναι η απόφαση [2013/448] –καθαυτή ή σε συνδυασμό με το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας [2003/87]– ανίσχυρη και αντίθετη προς το άρθρο 3, στοιχεία ε' και κα', της οδηγίας [2003/87] για τον λόγο ότι κατά τον υπολογισμό των ανώτατων επιπέδων εκπομπών για τη βιομηχανία βάσει του άρθρου 10α, παράγραφος 5, στοιχεία α' και β', της οδηγίας [αυτής] δεν συνεκτιμά τις προαναφερθείσες στο τρίτο ερώτημα εκπομπές;
- 5) Αντιβαίνει η απόφαση [2013/448] προς το άρθρο 10α, παράγραφος 12, της οδηγίας [2003/87] καθόσον ο [διορθωτικός συντελεστής] εκτείνεται και σε έναν οριζόμενο στην απόφαση 2010/2/ΕΕ τομέα στον οποίον υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαρροής εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα;
- 6) Αντιβαίνει η απόφαση [2011/278] προς το άρθρο 10α, παράγραφος 1, της οδηγίας [2003/87] καθόσον, κατά τον καθορισμό των δεικτών αναφοράς για τα μέτρα της Επιτροπής, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η παροχή κινήτρων για ενεργειακά αποδοτικές τεχνικές, για τις πλέον αποδοτικές τεχνικές, για υψηλής αποδόσεως συμπαραγωγή ενέργειας και για αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια;
- 7) Αντιβαίνει η απόφαση [2011/278] προς το άρθρο 10α, παράγραφος 2, της οδηγίας [2003/87] καθόσον οι αρχές που διέπουν τους δείκτες αναφοράς πρέπει να στηρίζονται στη μέση επίδοση του 10 % των πλέον αποδοτικών εγκαταστάσεων ενός τομέα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Ως προς το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278

Επί του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος

- 22 Με το τρίτο και το τέταρτο ερώτημά του, τα οποία πρέπει να εξετασθούν πρώτα και από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους της αποφάσεως 2013/448 καθόσον, κατά τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή, οι εκπομπές των εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/87 και δεν αποτελούν παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος δεν περιλήφθηκαν στη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων κατά την έννοια του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87 (στο εξής: μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων) στον βαθμό που οι εκπομπές αυτές προέρχονται, αφενός, από την καύση απαερίων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και, αφετέρου, από την παραγωγή θερμότητας με συμπαραγωγή.
- 23 Από το άρθρο 3, στοιχείο κα', της οδηγίας 2003/87 προκύπτει ότι εγκατάσταση η οποία παράγει ηλεκτρική ενέργεια για πώληση σε τρίτους και δεν έχει καμία δραστηριότητα περιλαμβανόμενη στο παράρτημα I της οδηγίας αυτής, με εξαίρεση την καύση καυσίμων, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «παραγωγός ηλεκτρικού ρεύματος».
- 24 Στο μέτρο που η καύση των απαερίων έγινε από παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος, οι αντίστοιχες εκπομπές δεν συνυπολογίστηκαν για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων (απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 74).

- 25 Ομοίως, από το άρθρο 10α, παράγραφοι 3 και 5, της οδηγίας 2003/87 προκύπτει ότι οι εκπομπές από την παραγωγή θερμότητας μέσω συμπαραγωγής δεν συνυπολογίζονται για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων στο μέτρο που προέρχονται από παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 75).
- 26 Συγκεκριμένα, το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, η οποία εκδόθηκε προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, δεν επιτρέπει τον συνυπολογισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 68).
- 27 Αντιθέτως, δεν προκύπτει από τις συνδυασμένες διατάξεις της οδηγίας 2003/87 και της αποφάσεως 2011/278 ότι η Επιτροπή απέκλεισε, κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων, εκπομπές άλλες από εκείνες των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψεις 67, 70, 72 έως 76), όπως αυτό επιβεβαιώνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 22 και 25 της αποφάσεως 2013/448. Ειδικότερα, από τις αιτιολογικές σκέψεις αυτές προκύπτει ότι η Επιτροπή συνέλεξε πληροφορίες από τα κράτη μέλη και τις χώρες της ΕΖΕΣ που συμμετέχουν στον ΕΟΧ προκειμένου να διαπιστώσει αν οι εγκαταστάσεις μπορούσαν να θεωρηθούν παραγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος ή άλλου είδους εγκαταστάσεις καλυπτόμενες από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87.
- 28 Συνάγεται από τα ανωτέρω ότι το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο ερωτήματα στηρίζονται σε εσφαλμένη παραδοχή. Πράγματι, δεν προκύπτει ούτε από τις συνδυασμένες διατάξεις της οδηγίας 2003/87 και της αποφάσεως 2011/278 ούτε από την απόφαση 2013/448 ότι η Επιτροπή απέκλεισε, κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων, εκπομπές άλλες από εκείνες των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος.
- 29 Υπενθυμίζεται πάντως ότι στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαιοδοτικών οργάνων και του Δικαστηρίου την οποία θεσπίζει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, στο Δικαστήριο εναπόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο οφείλει, αν είναι αναγκαίο, να αναδιατυπώσει τα ερωτήματα που του έχουν τεθεί. Περαιτέρω, το Δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη κανόνες του δικαίου της Ένωσης τους οποίους το εθνικό δικαστήριο δεν μνημόνευσε με τα προδικαστικά του ερωτήματα (απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 2015, Marktgemeinde Straßwalchen κ.λπ., C-531/13, EU:C:2015:79, σκέψη 37).
- 30 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων στις σκέψεις 23 έως 28 της παρούσας αποφάσεως, το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278 καθόσον η διάταξη αυτή αποκλείει τον συνυπολογισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων.
- 31 Επισημαίνεται συναφώς ότι, με την απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ. (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311), το Δικαστήριο κλήθηκε να αποφανθεί επί ουσιαστικά πανομοιότυπου ερωτήματος, η δε απάντηση που έδωσε με την απόφαση αυτή μπορεί κάλλιστα να δοθεί και στην υπό κρίση υπόθεση.
- 32 Το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση αυτή ότι το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, μην επιτρέποντας τον συνυπολογισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων, είναι σύμφωνο προς το γράμμα

του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου (βλ. απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 68).

- 33 Η ως άνω ερμηνεία είναι επίσης σύμφωνη προς την οικονομία της οδηγίας 2003/87 και τους σκοπούς που αυτή επιδιώκει (απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 69).
- 34 Υπό τις συνθήκες αυτές, για τους ίδιους λόγους που παρατίθενται στις σκέψεις 62 έως 83 της αποφάσεως της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311), από την εξέταση του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278.

Ως προς το κύρος του παραρτήματος I της αποφάσεως 2011/278

Επί του έκτου και του έβδομου ερωτήματος

- 35 Με το έκτο και το έβδομο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους του παραρτήματος I της αποφάσεως 2011/278 καθόσον ο δείκτης αναφοράς του προϊόντος για το θερμό μέταλλο καθορίστηκε κατά παράβαση των απαιτήσεων του άρθρου 10α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/87.
- 36 Η SSAB Europe εκτιμά ότι από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι οι δείκτες αναφοράς πρέπει να καθορίζονται με βάση την επίδοση του 10 % των αποδοτικότερων εγκαταστάσεων στον κλάδο τον οποίο αφορά ο δείκτης αναφοράς. Κατά την εφαρμογή του κανόνα αυτού, η Επιτροπή εσφαλμένως θεώρησε ότι τα απαέρια που δημιουργούνται κατά την παραγωγή του θερμού μετάλλου μπορούσαν να υποκατασταθούν ως καύσιμα από το φυσικό αέριο που χρησιμοποιείται στην ίδια διαδικασία. Επιπλέον, ο καθορισθείς από την Επιτροπή δείκτης αναφοράς δεν ενθαρρύνει περαιτέρω τη συμπαραγωγή ενέργειας ή την αποδοτική ανάκτηση των απαερίων καθόσον μειώνει τα πλεονεκτήματα για τους φορείς εκμετάλλευσης που προσφεύγουν στις διαδικασίες αυτές.
- 37 Επισημαίνεται συναφώς ότι η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό των δεικτών αναφοράς ανά τομέα ή επιμέρους τομέα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10α, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87. Πράγματι, ο καθορισμός αυτός προϋποθέτει εκ μέρους της περίπλοκες επιλογές καθώς και τεχνικές και οικονομικές εκτιμήσεις. Η νομιμότητα μέτρου που θεσπίζεται στον τομέα αυτόν μπορεί να επηρεαστεί μόνον όταν το μέτρο είναι προδήλως απρόσφορο (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Borealis κ.λπ., C-180/15, EU:C:2016:647, σκέψη 45).
- 38 Από την αιτιολογική σκέψη 8 της αποφάσεως 2011/278 προκύπτει ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε ως σημείο αφετηρίας, για τον προσδιορισμό των τιμών των δεικτών αναφοράς, τον αριθμητικό μέσο όρο των επιδόσεων στο πεδίο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του 10 % των εγκαταστάσεων με την υψηλότερη ως προς τα αέρια του θερμοκηπίου απόδοση το 2007 και το 2008, για το οποίο έχουν συλλεχθεί δεδομένα. Επιβεβαίωσε ότι αυτή η αφετηρία αντικατόπτριζε επαρκώς τις αποδοτικότερες τεχνικές, υποκατάστατα, εναλλακτικές διαδικασίες παραγωγής, την υψηλής απόδοσης συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας-θερμότητας, την αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια, τη χρήση βιομάζας και τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, όπου τα μέσα αυτά είναι διαθέσιμα. Ακολούθως, η Επιτροπή συμπλήρωσε τα δεδομένα αυτά χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, δεδομένα τα οποία συλλέχθηκαν από ή εξ ονόματος διαφόρων ευρωπαϊκών κλαδικών οργανώσεων βάσει καθορισμένων κανόνων περιλαμβανόμενων σε εγχειρίδια κανόνων κλάδου. Για τα εν λόγω εγχειρίδια κανόνων, η Επιτροπή παρέσχε καθοδήγηση παραπέμποντας στα κριτήρια ποιότητας και εξακριβώσεως (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Borealis κ.λπ., C-180/15, EU:C:2016:647, σκέψη 46).

- 39 Περαιτέρω, από την αιτιολογική σκέψη 11 της αποφάσεως 2011/278 προκύπτει ότι, όταν δεν υπήρχαν δεδομένα ή τα υπάρχοντα δεδομένα δεν είχαν συλλεχθεί σύμφωνα με τη μέθοδο συγκριτικής αξιολόγησης, για τη συναγωγή των τιμών των δεικτών αναφοράς χρησιμοποιήθηκαν πληροφορίες σχετικά με τα σημερινά επίπεδα εκπομπών και καταναλώσεως και με τις αποδοτικότερες τεχνικές, οι οποίες προέρχονται κυρίως από τα έγγραφα αναφοράς για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές (BREF) που καταρτίζονται σύμφωνα με την οδηγία 2008/1. Ειδικότερα, λόγω ελλείψεως δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία απαερίων, τις εξαγωγές θερμότητας και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, οι τιμές των δεικτών αναφοράς προϊόντος για τον οπτάνθρακα και το θερμό μέταλλο προέκυψαν από υπολογισμούς των άμεσων και έμμεσων εκπομπών βάσει πληροφοριών σχετικών με τις οικείες ενεργειακές ροές, όπως προκύπτουν από τις σχετικές BREF, και βάσει των προκαθορισμένων συντελεστών εκπομπών που παρατίθενται στην απόφαση 2007/589 (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Borealis κ.λπ., C-180/15, EU:C:2016:647, σκέψη 47).
- 40 Όσον αφορά τα απαέρια που δημιουργούνται κατά την παραγωγή θερμού μετάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 32 της αποφάσεως 2011/278 προκύπτει ότι συνεκτιμώνται στους δείκτες αναφοράς προϊόντος η αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια και οι εκπομπές που σχετίζονται με τη χρήση τους. Προς τούτο, για τον προσδιορισμό των τιμών των δεικτών αναφοράς για προϊόντα κατά την παραγωγή των οποίων δημιουργούνται απαέρια, ελήφθη υπόψη σε μεγάλο βαθμό η περιεκτικότητα των εν λόγω απαερίων σε άνθρακα (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Borealis κ.λπ., C-180/15, EU:C:2016:647, σκέψη 48).
- 41 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή, καθορίζοντας τους δείκτες αναφοράς κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10α, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87, υπερέβη τα όρια της διακριτικής της ευχέρειας (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Borealis κ.λπ., C-180/15, EU:C:2016:647, σκέψη 49).
- 42 Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι από την εξέταση του έκτου και του έβδομου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του παραρτήματος I της αποφάσεως 2011/278.

Ως προς το κύρος του άρθρου 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278

Επί του πέμπτου ερωτήματος

- 43 Με το πέμπτο ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί ως προς το κύρος της αποφάσεως 2013/448, καθόσον ο διορθωτικός συντελεστής επεκτάθηκε σε τομέα που εκτίθεται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα.
- 44 Οι Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil και SSAB Europe υποστηρίζουν ότι η εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή δεν επιτρέπει σε εγκαταστάσεις που ανήκουν σε τομέα που εκτίθεται σε κινδύνους διαρροής άνθρακα να λάβουν το 100 % των δικαιωμάτων που χρειάζονται. Εφαρμόζοντας τον συντελεστή αυτό σε τομείς που εκτίθενται σε κίνδυνο διαρροής άνθρακα, η Επιτροπή τροποποίησε τα κύρια στοιχεία της οδηγίας 2003/87 κατά τρόπο αντιβαίνοντα στο άρθρο 10α, παράγραφος 12, της οδηγίας αυτής.
- 45 Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, στο τελευταίο απόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση η οποία θα του παρέχει τη δυνατότητα επιλύσεως της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο οφείλει, αν είναι αναγκαίο, να αναδιατυπώσει τα ερωτήματα που του έχουν τεθεί και να λάβει υπόψη κανόνες του δικαίου της Ένωσης τους οποίους το εθνικό δικαστήριο δεν μνημόνευσε με τα προδικαστικά του ερωτήματα.

46. Επισημαίνεται συναφώς ότι, κατά το άρθρο 10α, παράγραφος 11, της οδηγίας 2003/87, η ποσότητα των δωρεάν κατανεμητέων δικαιωμάτων, δυνάμει των παραγράφων 4 έως 7 του άρθρου αυτού, αντιστοιχεί για το 2013 σε 80 % της ποσότητας που καθορίζεται σύμφωνα με τα μέτρα της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου. Στη συνέχεια, η δωρεάν κατανομή μειώνεται ισόποσα ετησίως έως ότου φτάσει το 2020 στο 30 %, με στόχο να καταστεί μηδενική το 2027.
47. Το άρθρο 10α, παράγραφος 12, της οδηγίας 2003/87 προβλέπει εξαίρεση στον κανόνα αυτό. Συγκεκριμένα, από το έτος 2013 και κάθε επόμενο έτος μέχρι το 2020, για εγκαταστάσεις σε τομείς ή επιμέρους τομείς που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα προβλέπεται η δωρεάν κατανομή, σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, δικαιωμάτων σε ποσοστό 100 % της ποσότητας που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού μέτρα.
48. Για την εφαρμογή των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 10α της οδηγίας 2003/87, η Επιτροπή προέβλεψε, στο άρθρο 10, παράγραφος 4, της αποφάσεως 2011/278, δύο διαφορετικούς κανόνες, αφενός, για τις εγκαταστάσεις των τομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα και, αφετέρου, για τις ανήκουσες σε τομείς οι οποίες δεν εκτίθενται σε τέτοιο κίνδυνο. Όσον αφορά τις δεύτερες, από το πρώτο εδάφιο της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 10α, παράγραφος 11, της οδηγίας 2003/87, οι συντελεστές που αναφέρονται στο παράρτημα VI εφαρμόζονται στον προκαταρκτικό ετήσιο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν. Συγκεκριμένα, για το έτος 2013, εφαρμόζεται συντελεστής 0,8 ο οποίος μειώνεται ακολούθως ετησίως έως ότου φθάσει στην τιμή 0,3 για το έτος 2020. Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις των τομέων ή επιμέρους τομέων που θεωρείται ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, από το άρθρο 10, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278 προκύπτει ότι ο εφαρμοστέος συντελεστής στον προκαταρκτικό ετήσιο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν είναι ίσος προς 1.
49. Ως προς τον διορθωτικό συντελεστή, καίτοι είναι αληθές ότι ο συντελεστής αυτός προσδιορίζεται στο άρθρο 4 και στο παράρτημα II της αποφάσεως 2013/448, ο τρόπος εφαρμογής του έχει καθορισθεί από την Επιτροπή με το άρθρο 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278.
50. Κατά την τελευταία αυτή διάταξη, η τελική συνολική ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν για κάθε κατεστημένη εγκατάσταση, εκτός των εγκαταστάσεων που καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87, είναι το γινόμενο της προκαταρκτικής συνολικής ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων εκπομπής που κατανέμονται δωρεάν, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 της αποφάσεως 2011/278, επί τον διορθωτικό συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, της ίδιας αποφάσεως. Η εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή προβλέπεται, επομένως, άνευ διακρίσεως μεταξύ των εγκαταστάσεων των τομέων οι οποίοι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα και εκείνων που ανήκουν σε τομείς οι οποίοι δεν εκτίθενται σε τέτοιο κίνδυνο.
51. Επομένως, με το πέμπτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους του άρθρου 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278 καθόσον η διάταξη αυτή προβλέπει την εφαρμογή διορθωτικού συντελεστή στην προκαταρκτική ποσότητα των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν σε όλες τις εγκαταστάσεις οι οποίες δεν εμπίπτουν στο άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87, χωρίς να εξαιρέσει τις εγκαταστάσεις των τομέων ή επιμέρους τομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα.
52. Από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 10α, παράγραφος 12, της οδηγίας 2003/87 προκύπτει ότι, προκειμένου να καθορισθεί η τελική ποσότητα των δωρεάν κατανεμητέων δικαιωμάτων στις εγκαταστάσεις των τομέων ή επιμέρους τομέων που θεωρείται ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, πρέπει να καθορισθεί η ποσότητα των δικαιωμάτων που αντιστοιχεί σε ποσοστό «100 % της ποσότητας που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 [του άρθρου αυτού]».

- 53 Σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, η Επιτροπή υιοθετεί πλήρως εναρμονισμένα μέτρα εφαρμογής για την εναρμονισμένη κατανομή των δικαιωμάτων που αναφέρονται στις παραγράφους 4, 5, 7 και 12 του άρθρου 10α της οδηγίας 2003/87, συμπεριλαμβανομένων και όλων των αναγκαίων διατάξεων για την εναρμονισμένη εφαρμογή της παραγράφου 19 του άρθρου αυτού. Μεταξύ των μέτρων της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου συγκαταλέγεται, επομένως, η εφαρμογή διορθωτικού συντελεστή όπως προβλέπεται στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου.
- 54 Τυχόν ερμηνεία του άρθρου 10α, παράγραφοι 1 και 12, της οδηγίας 2003/87 υπό την έννοια ότι αποκλείεται η εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή θα ήταν όχι μόνον αντίθετη στο γράμμα των διατάξεων αυτών, αλλά και στη γενική οικονομία της εν λόγω οδηγίας. Συγκεκριμένα, όπως και η παράγραφος 12 του άρθρου αυτού, η παράγραφος 11, η οποία προβλέπει ότι καταρχήν η ποσότητα των δωρεάν δικαιωμάτων μειώνεται σταδιακά, αφορά επίσης και την «[ποσότητα δικαιωμάτων] που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 [του ίδιου άρθρου]». Κατά συνέπεια, εάν τα μέτρα αυτά δεν περιλάμβαναν τον διορθωτικό συντελεστή, ο εν λόγω συντελεστής δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί ούτε στις εγκαταστάσεις των τομέων και των επιμέρους τομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα ούτε στις εγκαταστάσεις των τομέων που δεν εκτίθενται σε τέτοιο κίνδυνο.
- 55 Ως εκ τούτου, ορθώς η Επιτροπή, στο άρθρο 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278, δεν εξαίρεσε τις εγκαταστάσεις των τομέων ή των επιμέρους τομέων που θεωρείται ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα από την εφαρμογή διορθωτικού συντελεστή.
- 56 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι από την εξέταση του πέμπτου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του άρθρου 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278.

Ως προς το κύρος του άρθρου 4 και του παραρτήματος II της αποφάσεως 2013/448

Επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος

- 57 Με το πρώτο και το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους του άρθρου 4 και του παραρτήματος II της αποφάσεως 2013/448 για τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή.
- 58 Επισημαίνεται συναφώς ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, καθόσον η Επιτροπή δεν καθόρισε την μέγιστη ετήσια ποσότητα των δικαιωμάτων σύμφωνα προς τις απαιτήσεις του άρθρου 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87, ο διορθωτικός συντελεστής που καθορίστηκε με το άρθρο 4 και το παράρτημα II της αποφάσεως 2013/448 είναι και αυτός αντίθετος στην εν λόγω διάταξη (απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 98).
- 59 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται να δοθεί στο πρώτο και στο δεύτερο υποβληθέν ερώτημα η απάντηση ότι το άρθρο 4 και το παράρτημα II της αποφάσεως 2013/448 για τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή είναι ανίσχυρα (απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311, σκέψη 99).

Ως προς τον περιορισμό των διαχρονικών αποτελεσμάτων

- 60 Από την σκέψη 111 της αποφάσεως της 28ης Απριλίου 2016, Borealis Polyolefine κ.λπ.(C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311) προκύπτει ότι το Δικαστήριο περιόρισε τα διαχρονικά αποτελέσματα της κηρύξεως του άρθρου 4 και του παραρτήματος II της αποφάσεως 2013/448 ως ανισχύρων, κατά τρόπον ώστε, αφενός, η απόφαση

αυτή να παράγει αποτελέσματα μόνον μετά την πάροδο περιόδου δέκα μηνών από της ημερομηνίας δημοσίευσής της αποφάσεως αυτής, προκειμένου να παρασχεθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα και, αφετέρου, τα μέτρα που θα ληφθούν μέχρι τότε βάσει των διατάξεων που κηρύχθηκαν ανίσχυρες να μην μπορούν να αμφισβητηθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

⁶¹ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαίνεται:

- 1) Από την εξέταση του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278/ΕΕ της Επιτροπής, της 27ης Απριλίου 2011, σχετικά με τον καθορισμό ενωσιακών μεταβατικών κανόνων για την εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10α της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- 2) Από την εξέταση του έκτου και του έβδομου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του παραρτήματος Ι της αποφάσεως 2011/278.
- 3) Από την εξέταση του πέμπτου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του άρθρου 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278.
- 4) Το άρθρο 4 και το παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως 2013/448/ΕΕ της Επιτροπής, της 5ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τα εθνικά μέτρα εφαρμογής για τη μεταβατική δωρεάν κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, είναι ανίσχυρα.
- 5) Τα αποτελέσματα της κηρύξεως του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 ως ανίσχυρων περιορίζονται διαχρονικώς κατά τρόπο ώστε, αφενός, η απόφαση αυτή να παράγει αποτελέσματα μόνον μετά την πάροδο περιόδου δέκα μηνών από της ημερομηνίας δημοσίευσής της αποφάσεως της 28ης Απριλίου 2016, *Borealis Polyolefine* κ.λπ. (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, EU:C:2016:311), προκειμένου να παρασχεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η δυνατότητα να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα και, αφετέρου, τα μέτρα που θα ληφθούν μέχρι τότε βάσει των διατάξεων που κηρύχθηκαν ανίσχυρες να μην μπορούν να αμφισβητηθούν.

(υπογραφές)